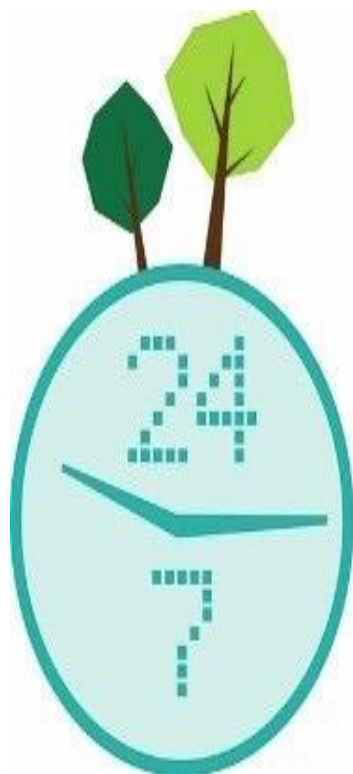

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Evigglad - BOV 2021/2022

Børnehuset EVIGGLAD

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

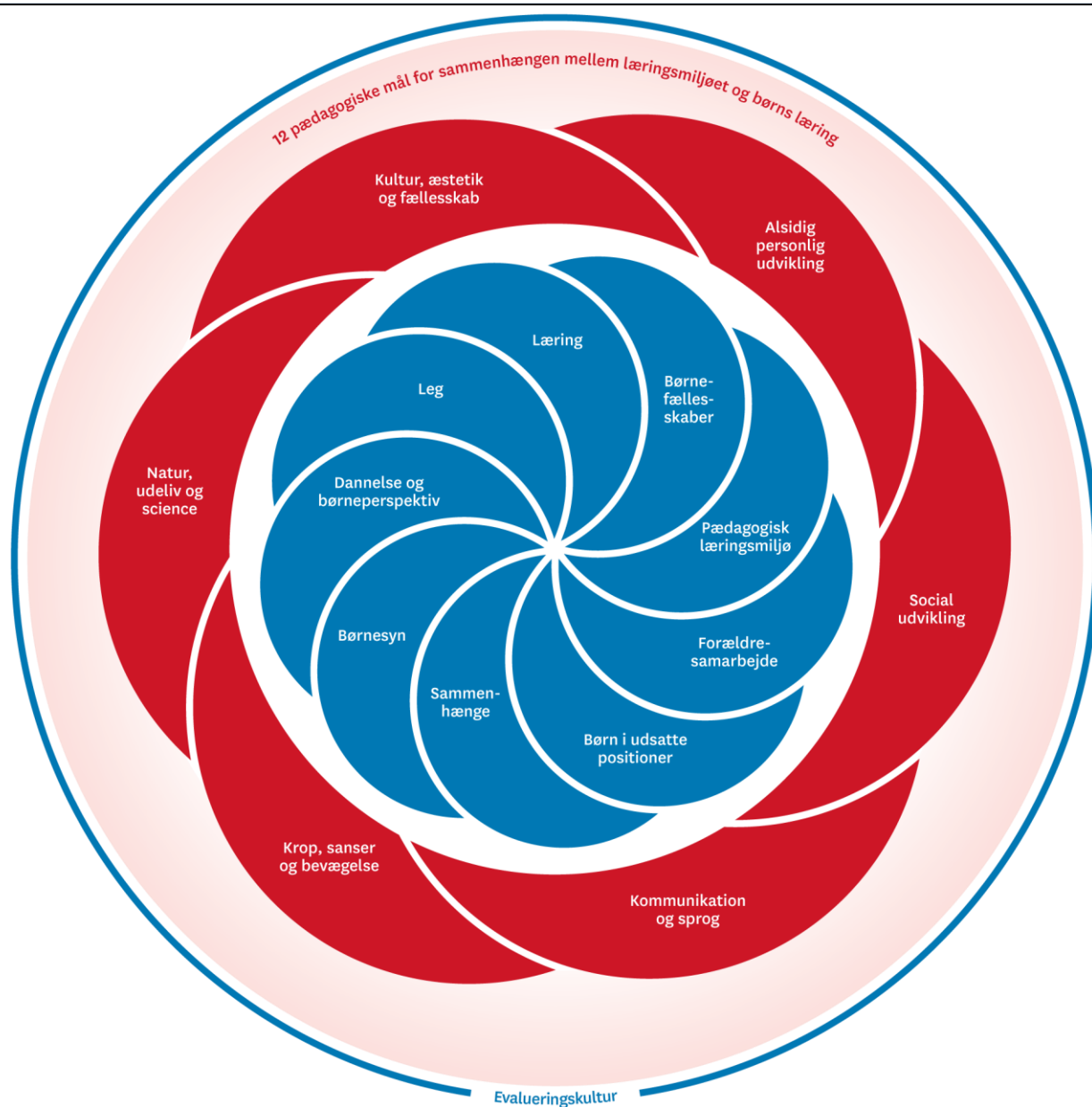
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er

udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Evigglad består af to selvstændige huse, som arbejder sammen. Børnehuset Evigglad er en integreret daginstitution fra 0-6 år. Vi tilbyder 24/7- 364 dages pasning (lukket d. 2. fredag i september pga. pædagogisk dag). Vi har en daglig åbningstid fra 6-18, derudover kan man tilkøbe aften og nat pasning. I Børnehuset Evigglad Bov, er der pt. 20 vuggestuebørn og 40 børnehave.

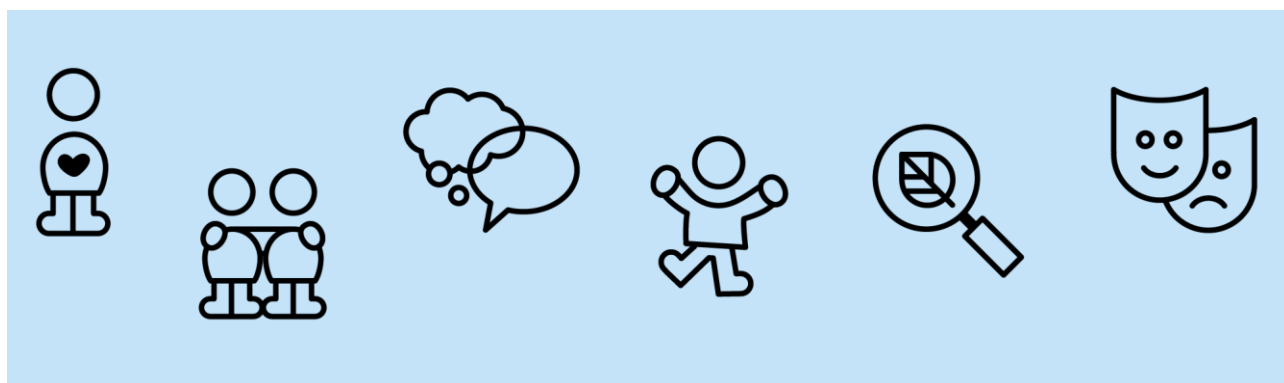
Vores værdier er omsorg, tryghed, nærvær, fællesskab og faglighed. Det er vigtigt for os, at vi altid er i faglig udvikling. Børn og forældre skal føle sig set og hørt, for os er et godt forældresamarbejde vigtigt for barnets udvikling.

I Børnehusene serveres der fuld kost til alle børn. Vi har fokus på økologi og bæredygtighed gennem arbejdet med det Økologiske Spisemærke.

Huset ligger i hjertet af Bov, tæt på legepladser, skov og stisystem lige ned til byen. Huset er i to etager. I underetagen er der en garderobe til børnehaven, et grupperum (tilhører delfinerne 10 børn), et køkken der laver mad til os alle, et stort fælles rum med borde og grovkøkken, samt er der lavet et rum i rummet som bruges som et lille kontor. Derudover har vuggestuen en egen indgang, med garderobe, 2 stuer og puslefaciliteter. Den ene stue rummer muslingerne (0-2årige) og den anden stue krabberne (2-3årige). Yderligere er der en personaleafdeling med kontor, mødelokale samt depot rum.

Ovenpå har vi et stort rum, der er indrettet til før skolegruppen (12 børn), der er 2 individuelle toiletter, en mellemgang med et indbygget legehuse, der nu bruges som afslapningssted. Så har vi en afdeling, med et stort grupperum (base for sælerne 18 børn) og 4 funktionsrum. Et Kreativt rum, et pude/tumlerum, et barbie/dukke/rollelegsrums og et bygge/konstruktionslege rum.

Udenfor har vi en stor legeplads. Legepladsen er fordelt, så vuggestuen har sin egen legeplads, med gynge, sandkasse og et legekøkken, de har et tilhørende stort skur til barnevogne og med mulighed for at sove der. Der er et stort lukket bålområde, hvor der også er et stort grønt område, med plads til leg og fodbold. På den sidste del af legepladsen, er der klatretårn, cykelbane, en tumlebakke, gå på line stolper, legehuse med stor sandkasse og gynge, samt et cykelskur. Ligeledes har vi en masse plantekasser der om sommeren rummer en masse lækkert grønt, der bruges i madlavningen og som må hapses af på legepladsen.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn: Vi har fokus på at skabe et læringsmiljø, hvor omsorg, nærhed og tryghed prioriteres højt. Barnet er en selvstændig personlighed, så vi møder barnet med en tro på, at det kan og ud fra nærmeste udviklingszone. Vi respekterer barnets følelser og møder barnet i dets glæde, vrede, ked af det hed og hjælper barnet med at sætte ord på. Vi møder barnet med anerkendende tilgang både verbalt og nonverbalt. Vi sikrer os, at barnet har relationer til børn og voksne og er en del af fællesskabet. Vores didaktiske overvejelser og refleksioner er med til at gøre dem livsduelige, til at mestre livet, når de starter et nyt kapitel i skolen.

Dannelse og børneperspektiv: Barnets dannelsesproces sker igennem hele dagen, da alle situationer er læringsmiljøer. Vi har fokus på at styrke barnets selvværd og selvtillid igennem vores aktiviteter og igennem den verbale og nonverbale-kommunikation. Der holdes børnemøder, hvor det er børnenes møde, hvor vi snakker om, hvad de kan lide, hvad de gerne vil vide mere om. Der kan være mange emner at tage op. Der kan også stemmes om, om vi skal lege eller synge. Vi kan i løbet af dagen følge barnets spor. Der skal være plads til børnenes egne meninger og holdninger. Vi arbejder med almen dannelse og lægger vægt på at lære børnene, hvordan man sidder ved bordet, at man siger hej og farvel, at man siger tak eller nej tak, og at de lærer at vente på tur og give plads til andre. Vi har fokus på at snakke med børnene og ikke til børnene.

Leg: Leg er en stor del af børnenes hverdag og de lærer igennem leg. Vi har fokus på forskellige former for leg. Fri leg, parallel leg, fællesleg, rolle leg, voksen styret leg. Vi skal som voksne støtte op om børnenes leg. Det er med til at udvikle dem. Det er vigtigt for os, at vi deltager i børnenes leg i løbet af en dag, på deres niveau. Vi har fokus på hvilke udfordringer der er i en gruppe og på dette grundlag tilpasser vi graden af "voksenstyring". Vi har fokus på at være observerende, støttende og deltagende i børnenes leg. Vi skaber læringsmiljøer, så der er mulighed for fordybelse og udvikling.

Læring: Læring er for os noget man øver sig i, eller noget man endnu ikke har kendskab til. I dagligdagen lærer børn og voksne hele dagen lang. Vi skaber rammerne for at børnene både selvstændigt og i samarbejde med andre kan tilegne sig nye kompetencer og egenskaber. Læringsmiljøerne er skabt ud fra den tanke, at børn lærer af hinanden og hverdagens aktiviteter, bl.a. at handle ind, så leger de køkken og laver mad med hinanden og udforsker den verden i fællesskab. Alle institutionens rum indbyder til forskellige lege, og har forskellige formål, f.eks. et rum med sofa og bøger indbyder til rolige aktiviteter med at kigge

og læse i en bog eller tage sig en pause fra hverdagen – det er også en læring med egen krop og vide hvornår man har brug for ro.

Hos os i Evigglad er leg og læring en sammenhængende faktor. I børnenes lege lærer børnene om, at lytte, tage initiativ, vise hensyn, være forskellige personer og konstruere m.m. Her er legen spontan og ud fra hvad børnene pt. er optaget af. Samtidig er der også mere planlagt læring i de voksenstyrede og tilrettelagte aktiviteter, hvor vi som det faglige personale har sat et mere fokuseret læringsmål.

Legende læring – lærende leg.

Børnefællesskaber: I Børnehuset Evigglad kommer børnefællesskabet til syne på mange forskellige måder. Vi har som fagligt personale fastsat nogle læringsmiljøer, hvor børnene kan udforske og udvikle sig i leg og fællesskab med andre. Vi holder samling med børnene, hvor børnene får medindflydelse og medbestemmelse på hvad indholdet kan være og hvilke holdninger og meninger de selv har. Vi lytter til det enkelte barn, og understøtter deres individuelle rolle i fællesskabet. Det er vigtigt at alle børn og voksne føler sig velkomne i Børnehuset Evigglad. Vi arbejder hver dag på, at børnene har en følelse af at være en del af fællesskabet. Har vi et barn vi ikke føler er en del af fællesskabet, sørger vi som voksne for at hjælpe barnet ind i fællesskabet. Det er vigtigt, at alle børn og personale kender hinanden, for på den måde kan børnene føle sig trygge i fællesskabet. Vi opfordrer børnene til at acceptere hinanden og gøre plads til forskelligheder. At alle ikke er ens og det er okay. For et godt børnefællesskab er det vigtigt med godt forældresamarbejde. Sociale arrangementer med forældredeltagelse, hvor forældrene snakker på kryds og tværs er med til at styrke børnefællesskabet og forståelsen for hinanden.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi starter allerede fra morgenstunden med at tilbyde aktiviteter, som har relevans for de voksenstyrede aktiviteter, som bliver tilbudt senere på dagen. Hvis vi f.eks. har fokus på matematisk opmærksomhed, så tilbyder vi eks. klodser, eller puslespil i morgenstunden. Legetøjet er tilgængeligt for børnene. Vi har didaktiske overvejelser omkring dagens rutiner og planlagte aktiviteter. Det er vigtigt for os at tilbyde det enkelte barn mulighed for læring hele dagen. Legepladsen samt pude/tumlerum giver mulighed for fysisk udfoldelse, så motorikken bliver udfordret. Alle planlagte og ikke planlagte aktiviteter er læring. F.eks. tage tøj på i garderoben, vaskehænder, skifte ble, spisesituation osv.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Gennem dialog i hente og bringe situationer, ved opstartssamtale og så tilbydes der 3. måneders samtaler i alle grupper fra barnet starter i vuggestue til det forlader børnehaven. Derudover afholdes der også skoleparathedssamtaler. Det er vigtigt, at vi gør overgangen fra hjem til os og omvendt så glidende som mulig. Vi tager imod forældrene, som vi tager imod barnet. Vi hører gerne om, hvad barnet har lavet, når det er kommet hjem, og om barnet har sovet godt osv. Vi fortæller forældrene om barnets dag i afhentningssituationen og over Parent. Vi og forældrene skriver beskeder til hinanden over Parent. Der er 2 forældremøder om året. Mødet i foråret er et møde med en oplægsholder og grupperne fortæller lidt om hvad de arbejder med i dagligdagen og mødet i efteråret er forældrebestyrelsens møde, hvor der er valg til bestyrelsen. Vi samarbejder meget med forældrene omkring vores emner og temaer fra Den styrkede læreplan. Hvis forældrene kan bidrage med noget, så er de hjertelig velkommen. Vi har været på brandstationen, haft besøg af brandbil, haft besøg af en ambulance, osv. Der er udarbejdet forældrebreve, med gode råd og vejledning til forskellige emner. Der udarbejdes månedsbreve og aktivitetskalender i alle grupper til forældrene, så de har mulighed for at snakke med barnet om, hvad barnet skal, når det kommer hen til os. Der er sociale arrangementer som sommerfest, fernisering og Lucia.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi har altid fokus på, at det enkelte barn er en del af et fællesskab. Vi arbejder ud fra NUZO (barnets nærmeste udviklingszone) Vi har fokus på det, som barnet kan. Vi arbejder ofte i mindre grupper på 2-6 børn, så det enkelte barn har det bedste udgangspunkt for det bedste læringsmiljø. Hvis vi oplever at barnet ikke trives, indkaldes forældrene til en samtale. Vi gør brug af piktogrammer, så dagen er overskuelig for alle børn. Vi skaber plads til pauser i løbet af dagen. Vi har redskaber, som kan hjælpe barnet i løbet af dagen. Det kan bl.a. være kugledyne, høreværn, kuglepude, skråpude, Time timer osv. Vi skaber små rum, så barnet har mulighed for at fordybe sig (rum i rum). Vi vægter forældresamarbejdet højt, og er i tæt dialog med forældrene. Vi har mulighed for at inddrage PPR - pædagogisk- psykologisk rådgivning. PPR består af psykologer, fysioterapeuter og talepædagoger. Derudover har vi samarbejde med specialpædagogkorpset.

Vi har øje for, at børn i en kortere eller længere periode i deres liv, kan opleve kriser i deres hjemme miljø. F.eks. sygdom, skilsmisse, dødsfald osv.

Det er vigtigt for os at yde en ekstra omsorg for de børn der har brug for det. Vi ser dem og tilgodeser dem. Vi anerkender dem, for den de er.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi arbejder med at skabe sammenhænge fra børnene starter i vuggestue og har fokus på overgange fra hjem til vuggestue, vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole. Kommende skolebørn bliver samlet fra midt august året inden de starter i skole. Der arbejdes målrettet på at gøre børnene klar til at komme i skole. Det gør vi ved tilrettelagte aktiviteter, som træner deres koncentration, at sidde stille, at lytte, kunne modtage en fællesbesked og have fællesopmærksomhed. Der arbejdes på at børnene er selvhjulpne, der arbejdes med bogstav/tal kendskab. Vi arbejder meget med de sociale kompetencer, og med de større børn, arbejder vi med noget der hedder KaMiBe (karakterstyrker, mindfulness og bevægelse) her har vi Bamsen Albert, som fortæller små historier og fylder sin mave med de her forskellige karakterstyrker. bla. mod, selvkontrol osv., vi arbejder med de sociale færdigheder, for at understøtte børnenes selvregulering, at de kan aflæse andre og for at gøre dem robuste til det nye liv i skolen, så de lærer om sociale spilleregler. Der bliver afholdt forældremøder på skolen, så forældrene kan forberede og understøtte deres børn i overgangen til skolen. Vi besøger oftest skolen sammen med barnet. Der bliver udarbejdet en skoleparathedundersøgelse (SPU). Kontaktpædagogen udarbejder et overgangsskema på barnet, hvor forældrene også udfylder deres del. Derefter mødes kontaktpædagogen med den nye børnehaveklasselærer og laver en overlevering af barnet. I området, mødes alle kommende skolebørn 4 gange i året på skolen, så de lærer hinanden at kende.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi benytter offentlig transport og vores gåben, for at komme rundt i nærområdet. Det er forskelligt hvordan grupperne arbejder med det, men i løbet af barnets tid i huset, vil det prøve alle de ting.

Pyntning af juletræ i slutningen af november på plejehjemmet og synger

Kirken - Julegudstjeneste - skuespil

Biblioteket- For at læse, lege og til aktiviteter udbudt af bibliotekerne

Skole - Legeplads - overgang til skole

Skoven - Vi benytter 2 skove

Stranden

Forskellige legepladser - Skolen, naturlegepladsen, osv.,

Museum - Når der er arrangementer

Forældrenes arbejdspladser der er tæt på

Gårdbesøg

Julearrangementer i byen

Vi lader forskellige foreninger hænge deres plakater op.

En tur med toget (Padborg-Rødebro)

Besøger naboer, der har høns, andre dyr osv.

Vi gør brug af Torvecenteret og de arrangementer de har. Vi bliver flittig inviteret.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljøet indrettes efter den aktuelle børnegruppe. Der skabes små rum, så der er plads til fordybelse, leg og aktiviteter. Hver gruppe, har en base, men derudover har vi nogle funktionsrum der kan benyttes. Børnenes produkter bliver udstillet. På væggene er der mange børnebilleder, som er lydisolerende. Der er altid voksne, hvor der er børn. Børnene skal mødes af nærværende voksne, som sender et smil, et anerkendende blik osv. Personalet bidrager med en rolig og positiv stemning. Der spilles også nogle gange musik på stuerne, som også er med til at understøtte den gode stemning. Der afholdes børnemøder 1 gang i måneden, hvor der drøftes med børnene, hvor de godt kan lide at lege, om der er nogle ønsker til legetøj, om barnet har det godt osv. Børnemiljøet vurderes på baggrund af iagttagelser, børnemøder og børnenes adfærd (deres brug af rum og materialer) samt følelsesmæssige udtryk. Vi har en stor legeplads, med klatretårn, gynger, samt sandkasse med legehuse og køkken. Der er en bakke man kan udfolde sig på, en masse træer der giver dejlig skygge. Vi har ligeledes en lille legeplads til vuggestuen, samt et bål og boldområde, som kan lukkes af.

Vi deler børnegruppen op i mindre grupper, med henblik på et godt børnemiljø med mindre støjniveau. Vi har fokus på hygiejne. At få vasket hænder, at vi får rengjort og fejlet løbende, dette for at mindske sygdom.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

- Medarbejderne hilser på barnet ved navn og forældrene, når de møder ind i børnehuset.
- Vi respekter det enkelt barn og giver os tid til at lytte
- Vi lærer børnene at have respekt for forskelligheder og møder andre børn, forældre og voksne med en positiv tilgang.
- Vi hjælper børnene til at blive selvhjulpne
- Vi har fokus på at styrke børnene i deres selvværd og selvtillid (Jeg er - jeg kan)
- Vi inddrager børnene i de daglige praktiske gøremål
- Vi inddrager børnene i beslutningsprocesser (eks. hvad skal næste måneds tema indeholde)
- Vi understøtter barnet i at udtrykke egne følelser og håndtere eventuelle konflikter og modgang, som kan opstå i et fællesskab
- Vi understøtter barnet i at mærke egne grænser og stå ved dem
- Vi understøtter barnet i at kunne udvise empati, at kunne aflæse andres grænser og respektere dem

- Vi har fokus på at det enkelte barn får taletid ved samling, ved spisning, ved gruppe arbejde og konfliktsituationer
- Vi møder barnet i NUZO
- Pædagogerne har fokus på, at børnene har et tilhørsforhold

Et eks. På arbejdet med selvhjulpethed: Allerede fra børnene starter i vuggestue arbejder vi med selvhjulpethed. De mindste børn, øver eks. sammen med den voksne hvordan man sidder selvstændigt og spiser, og drikker af en kop. Børnene øver også hvordan man rydder legetøj op i kasserne. Hos de større vuggestuebørn, arbejder de med selvhjulpethed ved at de eks. Er en del af, at blive skiftet. Børnene øver at tage underbeklædningen af og åbne deres ble, og potte/wc træner. Derved træner de største vuggestuebørn at blive mere selvhjulpne til at kunne starte i børnehaven. I børnehaven har de med de mindste børnehalebørn fokus på at støtte op omkring de egenskaber de har tillært sig fra vuggestuen, samt at have fokus på at træne hvordan man begår sig socialt. Eks. sammen med andre børn i form at selvstændig at kunne løse konflikter. Dette forsætter til børnene starter i førskolegruppen, hvor de træner selvhjulpethed, til kunne gøres skole klar. Eks. Træner de at klare den personlige hygiejne selv, i form af at tørre sig selv efter toiletbesøg.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

- At lære børnene at samarbejde (eks. Klippeklistre aktivitet, i stedet for at alle har en saks, så er der kun 4 sakse der skal deles. Er vi i skoven, samarbejder vi f.eks. om at bygge hule)
- Vi guider børnene i samspil mellem barn-barn og barn-voksen
- Vi skaber læringsmiljøer der tilgodeser børnenes fantasi
- Vi afholder børnemøde, hvor vi lærer børnene at være ordstyrer, vente på tur, lytte og dele følelser og behov (empati)
- I vores hverdag bliver der taget højde for, at vi er forskellige. Vi voksne sætter ord på, hvad der foregår og når børn har forskellige behov
- Vi som voksne går ind og laver små grupper, for også at hjælpe børnene til at se nye venskaber
- Vi giver børnene tid og rum til leg og fordybelse, så udviklingen sker i barnets eget tempo. Det gør vi ved at leg er central i læringsrummet og der er fri leg i løbet af dagen. I de planlagte projekter bestræber vi os på at indlægge tid til fordybelse.
- Vi støtter barnet i at turde udfolde sig, så barnet tror på sig selv, og bliver accepteret som et individuelt individ med respekt for forskelligheder, det gør vi ved at lade barnet blive hørt til samling, i spisesituationer og når der opstår konflikter barn- barn imellem. Her guider pædagogen børnene igennem dialogen, hvordan de løser uenigheden og samtidig holder fast i at bevare respekten for hinanden
- Vi styrker barnets evne til at danne relationer barn-barn og barn-voksen. Når barnet møder ind og har sagt farvel til far eller mor, spørger pædagogen barnet om det vil lege, hvem det vil lege med eller om det har brug for at sidde og morgenhygge i nærheden af en voksen
- Vi guider børnene i løbet af dagen ud i nye relationer enten til børn eller voksne
- Igennem leg, lærer børn om sociale relationer. Relationer er vigtige, for at børn lærer empati. Børn lærer ved at deltage i leg, iagttage andre lege. De lærer at forhandle, gå på kompromis og løse konflikter. Det er vigtigt at vi som pædagoger nogle gange går foran, ved siden af og bagved, for at støtte barnet i disse erfaringer
- Vi tænker meget over, hvor og hvad vi tilbyder børnene. Læringsmiljøerne er indrettet med forskellige stationer og rum i rum, så det er med til at understøtte børnenes leg, lyst til at udforske og eksperimentere

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

- Vi gør meget ud af at tale med børnene og ikke til børnene
- Vi har fokus på at være gode rollemodeller og udøve en god tone i dagligdagen, både barn-barn, barn-voksen og voksen-voksen.
- Vi støtter børnenes sprogtiltagelse igennem daglige tiltag og ofte i alders opdelt grupper og små sproggrupper. Der arbejdes bla. med sprogkuffert, dialogisk læsning, billedkort
- Vi tager på tur ud af huset, og skaber oplevelser for børnene, som giver anledning til snak og dialog
- Vi hjælper og opfordrer børnene til at sætte ord på deres følelser, meninger og tanker i dagligdagen
- Vi er bevidste om at sætte ord på det vi ser og gør i dagligdagen
- Vi lytter til børnene, med forståelse og anerkendelse
- Vi udvikler barnets nysgerrighed i forhold til kommunikation, ved at benytte og visualisere symboler, tegn, bogstaver og tal
- I huset arbejder vi med temaer i løbet af året, hvor sang, rytmiske lege, rim og ræmser, højtlesning, teater er en del af hverdagen

Eks. I vuggestuen arbejdes der med baplerne, og de har små sproggrupper. Både ved vuggestuen og i børnehaven, lære vi børnene at sætte ord på, ikke bare sige den og det, vi lærer dem at sige tingene tydeligt. Vi understøtter de børn med udtale vanskeligheder ved at gentage den ordlyd det enkelte barn har svært ved. I madsituationen, snakker vi rigtig meget ved bordet og når de beder om mad, så øver vi at sætte ord på det de ønsker, ikke bare pege eller sige, den der. Men at, det er en banan, pære, osv.

Vi har et personale, i vuggestuen og en personale i børnehaven der understøtter med tegn til tale.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

- I dagligdagen ligger vi vægt på, at børnene med deres krop erfarer og udforsker og derved opnår bevægelses glæde. Dette gøres ved, at vi tilstræber at tilrettelægge aktiviteter og læringsmiljøer der giver børnene mulighed for fordybelse, succes og udvikling af egen kropsidentitet. Hvem er jeg? Hvordan ser jeg ud? Og hvad kan jeg?
- Vi giver børnene mulighed for alsidig motorisk udvikling i alle aldersgrupper. F.eks. puderum, motorik bane ude og inde, gynger, rutsjebane, klatrenet, sten og træområde, cykler ude, grøn vippe, gåture, mindfulness, perler/alt i kreativ
- Vi giver børnene mulighed og tid til at udfolde sig og mærke, se og føle. F.eks. komme op på stolen, sanse, føle, dufte og smage maden, vaskehænder (kold/varm), konstruktionslege/byggelege, sang og højtlesning, af og påklædning
- Vores daglige brug af udemiljøet, gør at børnene mærker vind og vejr og dufter naturen
- Vi bruger nærområdet, skov, strand, offentlige legepladser i forhold til at færdes i ujævnterræn
- Igennem yoga, lærer børnene om kropsfornemmelse

Natur, udeliv og science

”Naturopplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspejlet mellem menneske, samfund og natur.”

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

- I Børnehuset Evigglad ser vi naturen og uderummet, som et læringsmiljø der venter på at blive udforsket. Vi støtter og undersøger i fællesskab med børnene hvad naturen er, hvordan man behandler den og dets dyr, samt sætte ord på og sanse de forskellige vejrfænomener.
- Vi tilstræber dagligt at alle børn kommer udenfor og bliver mødt med voksne, der har lyst at udforske naturen sammen med dem. Herudover besøger vi nærområdets forskelligheder tilbud, og bruger dem aktivt ift. børnenes læring og udvikling. Vi har muligheden for at medbringe fiskenet, forstørrelsesglas, dyre – og plante bestemmelses duge, således, at vi i fællesskab med børnene kan genkende og benævne elementer fra naturen.
- På institutionens legeplads har vi etableret plantekasser som vi hvert forår og sommer genopfrisker og gør klar til sæsonen, og på den måde lærer vi børnene om jord til bord. Her plantes der forskellige urter og grøntsager, som børnene dagligt kan følge i deres spirings proces, og som efterfølgende bliver brugt i madlavning. Det er vigtigt for os at børnene er med i hele processen fra jord til bord, at vande planterne, vaske og snitte/skrælle grøntsagerne.
- Institutionens legeplads indeholder forskellige plancher med planter og dyr, som indbyder børnene til at være nysgerrige på udelivet, samt bidrager til mange interessante samtaler og overvinde egne grænser.
- Vi har mulighed for at eksperimentere med sand og vand
- Vi har bålområde, hvor vi laver mad sammen med børnene (tradition til Sankt Hans – brænde heksen af)
- Næsten dagligt bliver der snakket med børnene omkring vejrfænomener, f.eks. hvordan kan vi se det blæser, hvad tøj skal vi have på, er det varmt eller koldt, hvorfor tordner det? Der snakkes, måned, dage, år osv.
- Vi arbejder med matematisk opmærksomhed i både planlagte og spontane aktiviteter. På legepladsen har vi visuelle plancher om dyreliv og planter, vi kan snakke ud fra – samt en der hedder matematisk opmærksomhed, med ting fra naturen, stor/lille, antal, former og farver
- Pædagogerne laver små science forløb med børnene. Bla. brødeksperiment, is og vand, peber i vand, vulkan forsøg og drager
- Vi er ude og samle affald i naturen for at lære børnene at vi skal passe på vores natur

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

- I vores pædagogiske arbejde tager vi højde for traditioner og at børnene får lov til at udfolde sig kreativt. F.eks. julegave ”produktion”, produkter til fernisering, vi holder påske frokost, fastelavn og julefrokost samt går vi Lucia. Vi tager i kirken til jul og pynter juletræ ved plejehjemmet. Vi holder sommerfest, afholder arbejdsweekender og bedsteforældredage.
- Vi arbejder med månedstemaer, hvor vi derigennem kommer rundt i nærområdet til arrangementer og besøg. Museumsbesøg, teater, biblioteket og gudstjenester. Vi har været på bondegårdsbesøg, virksomhedsbesøg, der gør at børnene oplever forskellige kulturer og virksomheder
- En gang i måneden holder vi børnemøde, hvor børnene lærer forståelse for demokratiske spille-regler. Ligeledes lærer vi dem om selv og medbestemmelse, de får mulighed for at ytre sig omkring hverdagen, hvad kan vi lide at lege med, hvor ønsker vi mere af, hvad er det bedste ved børnehaven osv.
- Ugentlige kreative dage, udsmykning af institutionen er med til at det æstetiske udtryk ændrer sig alt efter månedstema
- God dialog og samspil med forældrene, gør at de bidrager med inputs fra deres arbejdsliv i hverdagen.
- Vi præsenterer børnene for forskellige kunstarter, teater, malerier, film, musik, sang og litteratur
- Vi lægger vægt på at børnene tegner det de oplever. Så snakker vi ud fra tegningen. Hvad tænkte de, følte de og gjorde?
- Vi udfører teater med børnene og arrangerer teater. Enten via bordteater eller sceneteater
- Vi snakker meget med børnene om forskelligheder, hvorfor er/ser vi forskellig ud, hvorfor har man mor og far eller mor og mor, hvorfor er nogle mørke andre lyse osv.
- Køkkenet tilpasser maden til eks. Veganer, muslimer. Dette giver mulighed for, at vi kan snakke med børnene om, hvorfor den ene spiser dette og den anden ikke

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

- Ugentligt, evaluerer og dokumenter de voksne på Stuemøder – fælles dagsorden og evaluerer ud fra vækstmodellen
- Vi dokumenterer næsten dagligt via Parent, hvor vi uploader billeder, film og begrundet vores arbejde på skrift.
- Hver anden måned, dokumentere og evaluerer vi med børnene
- Månedligt på personalemøde – evalueres læringsmiljø, det gøres fælles og gruppevis, samt reflekterer og undrer vi os sammen. Vi gør brug af ”*Et læringsmiljø, for alle børn*”, hvor processor, læreplanslementer, børneperspektiv og struktur indgår
- Årligt, pædagogisk dag 2 fredag i september- her samler vi op på stuemøder og læringsmiljøer, vi sparrer med kollegaerne i Aabenraa.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

På pædagogisk dag i september, sammenfatter og tilretter vi læreplanen ud fra evalueringerne på vores stuemøder over dagligdagen og vores evalueringer fra personalemøder over læringsmiljøerne. Vi inddrager bestyrelsen inden pædagogisk dag, og på næstkommende møde efter pædagogisk dag, inddrages de i den endelige evaluering.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a.

